І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 113. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 15-го ЧЕРВНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 15, 1960 No. 113. VOL. LXVII.

ПАЛАТНА КОМІСІЯ ЗМЕНШИЛА ДОПОМОГУ ЗАКОРДОНОВІ НА $790 МІЛЬЙОНІВ

Вашингтон. — Палатна Комісія Асиґнування 13-го червня зменшила запропоновані видатки президентом Айзенгавером на допомогу закордонові на $790,500,000, хоч Президент перед відлетом в подорож на Далекий Схід окремим зверненням просив конґресових провідників не зменшувати прийнятої вже іншою комісією суми на цю ціль $4,175,000,000. Палатна Комісія затвердила ухвалу своєї підкомісії, очолюваної конґресменом Оттом Е. Пассманом із Луїзіяни, який є противником допомоги закордонним державам, і який хотів зменшити видатки на взаємну оборону на $1,500,000,000. Президент вказував, що ці видатки є допомогою власній обороні ЗДА, і тому Конґрес не повинен їх зменшувати. Президент просив привернути $400 мільйонів на військову допомогу закордонові і $75 мільйонів на економічну допомогу заприязненим із ЗДА країнам, за які ті держави могли б скріпити ту частину своєї економіки, яка тісно в'яжеться з обороною. Палатна Комісія стала на становищі, що ще залишилася поважна сума з допомоги закордонові з минулого року, бо їх ще не видаткували, так що в фінансовому році, який зачинається 1-го липня ц. р., і в якому разом із цьогорічними видатками ЗДА могли б видати на взаємну допомогу понад $8 більйонів. Цей факт допоміг конґресменові Пассманові переперти свою вимогу про зменшення видатків, хоч прихильники становища президента Айзенгавера вказують на те, що минулорічні суми, хоч і не видатковані, вже мають своє призначення, і тому не можна їх уважати за такі, що ними можна свобідно розпоряджати. Під час дебати в повній Паладті Репрезентантів, а також і в Сенаті, члени Конґресу возьмуть до уваги найновіші події, зв'язані з поїздкою Президента, такі як протиамериканські демонстрації проти секретаря Білого Дому С. Гаґерті в Токіо. Представник республіканців конґресмен Джан Тейбер ставив внесок на комісії асиґнувань в Палаті привернути хоч частину з тих скреслень, які зробила підкомісія, але його внесок перепав більшістю 27:16 голосів. Без успіху був внесок конґресмена - республіканця Джералда Р. Форда привернути хоч половину скреслених підкомісією видатків на на економічну допомогу, бо і цей внесок перепав більшістю 26:16 голосів. Комісія стала на становищі, щоб не призначати видатків на будову гідростацій на ріці Індус в Індії, бо, на думку комісії, треба б розглянути новий проєкт наводнювання не тільки Індії, але і сусіднього з нею Пакістану, та збудувати гідроелектрівні для обох цих країн. Не є відомо, як поставиться до цього зменшення видатків на взаємну оборону повна Палата Репрезентантів. Президент гаряче рекомендував Конґресові не зменшувати цих видатків, які скріплюють американських приятелів за кордоном під військовим і економічним оглядом.

50 СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ УНС БЕРЕ УЧАСТЬ У ПЕРШОМУ ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ КУРСІ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка, Керґонксон. — 50 організаторів і секретарів Відділів Українського Народного Союзу з багатьох місцевостей З'єдинених Держав і Канади бере участь у першому організаційно - секретарському курсі УНСоюзу, що почався тут минулої суботи, 11-го червня, і триватиме до п'ятниці, 17-го червня. Курс складається з лекцій і панелів, а теми лекцій можуть послужити і характеристикою самого курсу та його цілей. З лекціями вже виступали або ще виступлять: головний предсідник УНС Дм. Галичин про „Життєве забезпечення та братські організації", заступник гол. пред. Йосип Лисогір про „Нашу українсько - американську спадщину", заступниця гол. пред. п-і Анна Герман про „Ролю жінки в УНСоюзі", гол. секретар д-р Ярослав Падох, що є також головним організатором і керівником курсу про „Статут УНСоюзу на тлі уніформованого кодексу братських організацій" та „УНСоюз у світлі чисел", гол. касир Роман Слободян про „Економічний ріст УНСоюзу та його сучасний стан"; ред. А. Драган про „УНСоюз в минулому і сучасному"; Волод. Сохан про „Адміністраційні завдання і обов'язки та про канцелярійну працю секретаря Відділу УНС", Степан Чайківський про „Передумови успіху організатора членів" та про „Техніку організування членів", Іван Скочиляс про „Основні вартості життєвого забезпечення" та Степан Дембіцький „Із досвіду організатора членів". Темою панелів є: „Національний арґумент в організаційній праці УНС"; „Які грамоти має УНСоюз та як їх добирати для кандидатів в члени"; „Найчастіші закиди проти забезпечення в УНСоюзі і як на них відповідати"; „Відвідини і підхід до намічених кандидатів в члени УНСоюзу" і подібне.

Курс відкрив гол. предсідник Дм. Галичин, у приявності інших членів Екзекутивного Комітету в суботу, 11-го червня, з'ясовуючи загально його ціль і завдання, програму курсу подав і вияснив д-р Я. Падох, а управитель Союзівки Данило Слободян познайомив учасників курсу із оселею та побутовими справами. В неділю, 12-го червня перед полуднем, учасники курсів та численні гості Союзівки вислухали Богослуження, яке відправив всч. о. декан В. Андрушків з Брукліна, звернувши в проповіді увагу на великі надії, що їх можна покладати на заплановану будову нової колеґії св. Василія в Стемфорді та на побожний і патріотичний обов'язок усіх допомогти завершити велике діло цієї будови своїми пожертвами. УНСоюз, як відомо, веде окрему збіркову акцію з метою здобути для цієї будови $100,000. У цій акції секретарі Відділів УНСоюзу грають вирішальну ролю. Після полудня для учасників курсів відбулась „Жива Свобода' з виступами її редакторів А. Драгана, Івана Кедрина - Рудницького, д-ра Л. Луцева, Івана Керницького та працівнички Адміністрації п-і Квітки Стецюк. Імпреза була попереджена двома організаційними лекціями для курсантів, що їх виголосили заст. гол. предсідника Й. Лисогір і п-ні Анна Герман. У понеділок відбулись лекції гол. предс. Дм. Галичина, гол. касира Р. Слободяна та ред. А. Драгана і післяполудня панел на тему національного арґументу в організуванні членів УНСоюзу. Першим днем курсу проводив гол. предсідник Дм. Галичин, а дальшим їх перебігом керує гол. секретар д-р Я. Падох. Між учасниками курсів є давні і заслужені піонери, є народжені в Америці їхні спадкоємці, як і новіші посиленці, що спільно трудяться для невпинного росту Українського Народного Союзу і української спільноти в Америці і Канаді.

В очікуванні Айзенгавера — в Японії поведено репресії проти комуністів

Токіо. — Японська поліція перевела вночі з минулого понеділка на вівторок ревізії в домівках опанованих комуністами професійних спілок, студентських організацій та інших підривних станиць. Сконфісковано масу документів. Японська прокуратура хоче знайти докази, що це комуністи заздалегідь запланували і перевели наскок в минулу п'ятницю на авто, що ним їхали американський амбасадор Даглас МекАртур мол. і пресовий секретар през. Айзенгавера Джім Гаґерті. Водночас продовжуються заходи для забезпечення повного спокою під час відвідин през. Айзенгавера в Японії, що відбудуться в днях 19-22 ц. м. До помочі поліції додано полк війська силою 2.000 вояків та в стані поготівля буде повна одна військова дивізія силою 15.000 вояків. Провід лівих професійних спілок ще нараджується над тактикою, що її має прийняти під час перебування Президента, але загальна дум ка така, що комуністи стримаються від великих авантур щоб не обурювати проти себе цілого народу. П'ятницева авантура проти американського амбасадора і Джіма Гаґерті викликала одностайний засуд збоку японської преси. На прохолодження настроїв вплинуло усвідомлення, що керівництво всією акцією проти ратифікації японсько-американського договору й проти приїзду през. Айзенгавера перехопили виключно комуністи в свої руки. Таким чином соціялісти й різної масти пацифісти, які були на протиамериканському фронті, виходять в японській публічній опінії на комуністичних поплентачів, що їм не дуже одобається.

ПРЕЗИДЕНТ ПРИБУВ З АЛЯСКИ ДО ФІЛІППІН ПОДОРОЗІ НА ФОРМОЗУ

През. Айзенгавер промовляє на тлі свого літака перед від'їздом з острова Вейк на Філіппіни.

Маніля. Президент Айзенгавер відлетів у вівторок 14 ц. м. вранці з Аляски на Філіппіни почерез 7.000 миль над Тихим Океаном. Ракетний літак През. відлетів з летунської бази Ельмендорф у супроводі двох інших військових літаків. У віддалі яких 400 миль від совєтської демаркаційної лінії літак Президента скрутив на південь, летючи у висоті 33.000 стіп. Перед відлетом з Аляски Президент відбув там тайну нараду над оборонними проблемами Аляски. Губернатор Вільям Еґан — як інформує преса — скористав з нагоди перебування Президента на Алясці й особисто висловив перед ним рішучі застереження проти пляну відкликання з Аляски 449-ої ескадрилі 58-х. бойових літаків, з перенесенням обов'язку оборони Аляски на збройні сили в Каліфорнії. Губернатор Аляски і тамошні військові чинники вказували на влаштування совєтських ракетних баз над протокою Берінґа. Подорозі з Аляски на Філіппіни літак Президента приземлився на острові Вейк для поповнення пальним. Всі мешканці того острова майже виключно американські летуни і їх родини, вийшли назустріч Президентові. Дружина адміністратора того острівця, пані Муссон, заквітчала Президента вінком квітів за звичаєм тихоокеанських островів. Розклад їзди Президента передбачував прибуття на летовище під Манілею пізнім пополуднем. Його зустріне президент Карльос Ґарія з цілим Філіппінським урядом. Півтоpимільйонова столиця Філіппін святочно удекорована і всі її мешканці знаходились вже в останніх днях у піднесеному настрої з приводу відвідин американського президента. През. Айзенгавер переведе на Філіппінах 2 і пів дня. Він дістане в тому часі почесний докторат права на Філіппінському університеті та візьме участь в різних парадах у його честь. Айзенгавер не є чужий мешканцям Манілі і він добре знає те місто. Він служив на Філіппінах в роках 1935-39 в американській військовій місії в ранзі спершу майора, потів полковника, під генералом Даґлесом МекАртуром. Як керівник одного з віддлів тодішнього американсько - філіппінського управління на Філіппінах Айзенгавер дістав був від президента Мануеля Квезона Хрест заслуги. Президент Айзенгавер знаходиться в подорожі, що простягається на просторі 23.000 миль і триватиме 15 днів.

Ґейтс проти політичної активности вищих службовців Пентаґону

Вашингтон. — Серкетар оборони Томас С. Гейтс, зізнаючи перед сенатською підкомісією для справ державного урядування, заявив, що він є рішуче проти того, щоб керівники і вищі цивільні службовці Пентаґону, включно з ним самим, брали активну участь в безпосередній політичній діяльності. Відповідаючи на запити голови згаданої підкомісії сен. Генрі М. Джексона, демократа з Вашингтону, Гейтс ствердив, що цивільні службовці Пентаґону повинні стояти здалека від партійного політикування передусім зогляду на свою велику відповідальність і пов'язання з різними ділянками державної оборони. Це — на думку Гейтса — тим більше потрібне, бо в установах Пентаґону працюють люди різних політичних переконань і різної партійної приналежности. Працівники Пентаґону — заявив далі Гейтс — мають завжди можливість довести свої думки і погляди на різні справи оборонної політики до відома своїх зверхників і завжди теж можуть добитися їх розгляду у найвищих агенціях уряду, навіть таких, як Крайова Рада Безпеки.

Стан затруднених збільшився в травні на один мільйон осіб

Вашингтон. — Стан затруднення у ЗДА збільшився в травні цього року до рекордової для цього місяця кількости — 67,208.000 осіб, перевищуючи видатно кількість затруднених у травні 1959 року, яка виносила 66,016.000 осіб. Згідно з повідомленням департаменту праці, в травні було на 1,049.000 більше затруднених осіб, як в квітні цього року. Водночас із цим кількість безробітних у ЗДА зменшилася на 201.000 до 3,459.000. Обидва числа: — збільшення затруднення і зменшення безробітних вказують на пожвавлення руху в різних ділянках крайового господарства, зокрема в сільському господарстві і в будівництві домів. Безробітні становлять тільки 4.9 процентів усієї кількости робітничих сил.

КАНАДІЙСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ, СЕЗОН НА СОЮЗІВЦІ, ВИДАВНИЧІ ТА ІНШІ СПРАВИ БУЛИ ПРЕДМЕТОМ СПІЛЬНИХ НАРАД ЕКЗЕКУТИВИ І КУЛЬТУРНОЇ КОМІСІЇ УНСОЮЗУ

Союзівка, Керґонксон. — Минулої суботи, 11-го травня, тут відбулися спільні наради Головного Екзекутивного Комітету і Культурної Комісії УНСоюзу, на яких розглянено та вирішено в першу чергу ряд справ, зв'язаних з Канадійською Канцелярією У. Н. Союзу, а дальше актуальні проблеми, зв'язані із започаткуванням нового вакаційного сезону на Союзівці, оселі УНСоюзу в Кетскельських горах, зокрема влаштовувані на цій оселі дитячі табори, курси українознавства та баготобічну культурно - виховну активність. У нарадах, що ними проводив гол. предсідник Дмитро Галичин, крім нього взяли ще участь: заступники гол. предсідника Йосип Лисогір і Анна Герман, гол. секретар д-р Ярослав Падох і гол. касир Роман Слободян та голова Контрольної Комісії д-р Вол. Ґалан і ред. А. Драган.

Д-р Вол. Ґалан повернув до Фонду Наглої Потреби 100 долярів за 100 карбованців, що їх одержав з фондів УНС в російському полоні в 1917 році

Головний Уряд УНСоюзу, проголошуючи збірку дивідентових чеків від членів УНСоюзу на вирішений в результаті останніх річних нарад в Торонті фонд Наглої Потреби відкликався на приклад з минулого: в 1917-му році УНСоюз переслав Українській Центральній Раді в Києві, на руки проф. Михайла Грушевського, 100,000 карбованців „для українських жертв війни". Д-р Володимир Ґалан, що в тому часі, як офіцер австрійської армії перебував у російському полоні, одержав, подібно, як і ряд інших полонених українців, 100 карбованців, щоб купити собі за них російську військову шенелю та в ній втікати з полону. Це він і зробив, а втікши з полону, негайно зголосився до Української Армії та в її ряди зі зброєю в руках здобував волю Україні. Минулої суботи д-р Ґалан переслав на фонд Наглої Потреби 100 долярів, вияснюючи, що він вважає це за зворот тих 100 карбованців, що їх він 43 роки тому дістав направду в „наглій потребі" з від Української Центральної Ради з поставлених їй розпорядження фондів УНСоюзу, висловлюючи при цьому надію, що між теперішніми членами УНСоюзу можуть знайтись ще й інші, які тоді з цього фонду скористали і тепер його повернуть з думкою про подібну майбутню „наглу потребу".

● **Непаль, маленьке** королівство в Гімаляйських горах, звернулось до совєтської амбасади в його столиці Катманду, щоб воно перестало вербування студентів до університету в Москві, новозаснованого для чужинецьких студентів. Совєтська амбасада приймала заяви тільки тих кандидатів, що їх поручала місцева комуністична партія. Так діється в усіх країнах: цей новий московський університет має стати кузнею навих кадрів вишколених комуністичних п'ятиколонників.

Франція перестерігає Москву проти її надій на розкол на Заході

Женева. — На останньому засіданні Женевської конференції роззброєння в минулий понеділок 13 ц. м., французький делеґат Жіль Мош, колишній міністер внутрішніх справ і постійний делеґат Франції на всіх конференціях роззброєння від останньої війни, перестеріг Совєти, що Франція свідома залицянок збоку Москви, що їх ціллю є засіяти незгоду між західніми союзниками, але така надія — мовляв — цілком оманна, бо західній фронт залишиться одностайний. Притоку до такої заяви Жіля Моша дали дебати над новим совєтським пляном роззброєння, який на перше місце ставить потребу скасування засобів перенощення атомової зброї, як летунство, ракети і підводні човни. Совєтський делеґат підкреслив те, про що вже згадано в офіційному совєтському проєкті, що та зміна совєтських пропозицій пішла по лінії давніших французьких суґестій і що Совєти йдуть назустріч бажанням Франції. Французький делеґат у Женеві висловив з цього приводу признання большевикам, але запевнив їх, що хоч між західніми союзниками можуть бути різниці думок на тему черговости роззброєння і різних його подробиць, проте західній політичний фронт залишиться незмінний, всупереч будь-яким залицянням Совєтів до будь-котрої з західніх держав. Західні делеґати ставили різні запити Ссмйонові Царапкінові щодо подробиць совєтського проєкту.

Іван Винник переобраний на голову Об'єднаного Комітету в Ню Йорку

Ню Йорк. — Дня 12 червня ц.р. відбулися тут в залі Українського Народного Дому Загальні Збори Комітету Об'єднаних Американсько-Українських організацій міста Ню Йорку, що виконує функції Відділу УККА на нюйоркську метрополію. У висліді цих зборів мґр Іван Винник був переобраний знову на голову цієї найбільшої української громади в Америці. Відкриті головою Комітету І. Винником Збори почалися молитвою, що її провів о. Йосафат Кузьм'як, ЧСВВ. Проводила зборами президія в складі: Іван Базарко — предсідник, Григорій Бакуменко — заступник предсідника і Василь Никифорук — секретар. До Президії зборів були запрошені таж: оо. Й. Кузьм'як та І. Ткачук, делеґат Централі УККА ред. Володимир Душник, представник НТШ д-р Б. Карпевич і предстаник Гетьманської Організації полк. Кмета. Після вибору комісій номінаційної, верифікаційної і статутової, звідомлення із праці Комітету склав мґр Іван Винник. У висліді дискусії ухвалено — на пропозицію проф. Михайла Лисогора — абсолюторію уступаючій управі і вирішено доповнити — на пропозицію статутової комісії, подану д-ром О. Соколишином — керівні органи Комітету ще п'ятичленним Товариським Судом. В склад нової управи були обрані: мґр Іван Винник, як голова і К. Пелешок, І. Базилевський, І. Базарко, Іванна Бенцаль, Ст. Чума, Р. Крупка, Т. Шевчук, П. Дорожинський, Никифорук, І. Вербовський та М. Чоник, як члени. До Контрольної комісії увійшли: М. Лисогір, П. Содоль-Зілинський, Ст. Бартко, Гр. Бакуменко та Г. Ґермак і до Товариського Суду д-р О. Соколишин, Р. Білинський, Д. Кольба, О. Сокіл і Гр. Яремчук. Закінчено збори молитвою, що її провів о. прот. І. Ткачук.

УСК „Січ" Елизабет відсвяткував здобуття чемпіонату

Елизабет, Н. Дж. — В неділю 12 червня управа та члени „Січі" влаштували бенкет для вшанування своєї команди футболу, яка здобула в цьому сезоні гарний успіх — чемпіонат Ліґи Стейту Ню Джерзі. Присутні на бенкеті 200 осіб були свідками святочного вручення трофеїв поодиноким змагунам дружини першуна та пропам'ятної таблиці Ліґи врученої Управі Клюбу від Ліґи Стейту Ню Джерзі. Привіти зложили: місцевий парох о. Роман Боднар, представники футбольно Ліґи Стейту, від УНСоюзу — його гол. контрольор Петро Кучма, від „Свободи" і СУАСТ — Володимир Сохан, та від змагунів „Січі" подяку Управі і сипматикам — д-р Іван Павлічка. У висловах признання Клюбові підчерковано виховне значення спорту взагалі та український склад команди „Січі", яка здобула чемпіонат Ліґи. Товстмайстром був п. Пінковський, а від Клюбу вітав гостей його голова п. Заболоцький. Офіційну частину бенкету почав та закрив молитвою о. Роман Боднар, а після цього відбулася забава. Елизабетська громада, яка може служити прикладом своєї зорганізованости та жертвенности, записала на свій рахунок ще один гарний осяг у своїй корисній для української справи праці.

● **Прем'єр Південно - африканського Союзу** Гендрік Верверд відбув під своїм головуванням перше засідання уряду від часу поранення його в атентаті 9 квітня ц. р. Предметом нарад було приймання до Південної Африки масових білих втікачів із Конґо, де 30 червня ц. р. проголосять державну незалежність з утратою всіх дотеперішніх привілеїв білих мешканців.

У Туреччині прийнято нову конституцію для перехідного часу диктатури

Анкара. — Д-р Аміль Артус, міністер в уряді генерала Семаля Ґурзеля, оприлюднив нову тимчасову конституцію, яка обов'язуватиме в перехідному часі теперішньої військової диктатури, поки не буде скликаний новий парлямент. Ця конвтитуція складається з 27-ох статтей у 4-х частинах; „27" пройнято у честь дати 27 травня, коли-то переведено в Туреччині безкровний військово-державний переворот. За цією тимчасовою конституцією законодатна влада спочиває в руках 38-членного Комітету Національної Унії. Всі вони — військовики. Їх прізвища оприлюднено без названия їх військових ступнів. Виконна влада є в руках ради міністрів, яку покликує президент Національної Унії, який водночас є тимчасовим головою держави і її прем'єром, як теж головним командантом збройних сил. Тимчасова конституція визначує два суди — слідчий і діючий — для розгляду і судження „злочинів" останнього президента Туреччини Селяля Баяра, прем'єра Аднана Мендереса і деяких міністрів. У Туреччині започатковано м. і. санування турецької валюти публічними пожертвами золота і дорогоцінностей та підписування внутрішньої позики. Люди масово складають свої шлюбні обручки й інші золоті предмети.

Ізраїль шукає злагоди з Арґентиною у зв'язку з аферою Айхмана

Єрусалим. — Ізраїль лякається, щоб Арґентина не зірвала з ним дипломатичні взаємини внаслідку схоплення з арґентинської землі жидівськими аґентами колишнього шефа жидівської секції в Ґештапо, Адольфа Айхмана, винуватця цілої диявольської системи, за якою винищено під час останньої війни коло 6 мільйонів жидів. Тому, що арґентинська нота з середи минулого тижня вимагала, щоб Ізраїль „впродовж одного тижня" звернув до Арґентини Айхмана, чого Ізраїль не хоче зробити, ізраїльський уряд рішив узагалі не відповідати Арґентині та обмежитись до листа, що його Давід Бен Ґуріон післав арґентинському президентові Артуро Фрондізі. Бен Ґуріон сподівається особисто стрінути арґентинського президента в Парижі, куди вони обидва виїхали. Також ізраїльський міністер закордонних справ Ґольда Маєр, що приїхала до Ню Йорку, хоче нав'язати тут контакт з арґентинським амбасадором при Об'єднаних Націях Маріо Амадео. Жиди сподіваються, що сама Арґентина не захоче роздувати цю справу.

В АМЕРИЦІ

● **Апостольський делеґат** до ЗДА Архиєпископ Е. Ваньоцці, промовляючи на закінченні шкільного року в Ст. Джанс університеті в Ню Йорку, сказав, що виключення релігії зі шкільного навчання в деяких державах може причинитися до того, що шкільна молодь може легко підпадати під впливи комуністичної пропаґанди. Комунізм — це доктрина, яка має готові відповіді на всі запити молоді, а інші секулярні системи не мають цього. Релігія заспокоює уми людей, і вона найкраща зброя проти комунізму.

● **Директор** Крайового Дослідного Економічного Бюра д-р Соломон Фабрікант стверджує, що в першій чверті ц. р. прибуток всіх американських громадян, розділений між населення країни, дає кожній людині по $2,300 річно. Цей прибуток збільшився на два рази в порівнянні з 1920-им роком. В тому самому часі населення ЗДА збільшилося на 70 відсотків, а число робітних платних годин кожного робітника зменшилося за той час на 20 відсотків.

● **1,250,000 американських** вояків відбувають свою службу за кордоном. Деякі з них живуть там із родинами, інші є в казармах недалеко великих міст, і вони мають де перебувати своє дозвілля. Але велике число тих вояків є самітні і живуть далеко від міст, тому для них закладають окремі клюби, на які плянують зібрати пожертв на суму $2,125,000.

● **Летунство** повідомило, що в найближчих днях бомбовики Б-47 із повітряної оборонної команди будуть залітати на цивільні летовища, щоб вишколитися на випадок крайньої необхідности або війни. Ця команда має 1,400 бомбовиків, і їх треба б на випадок війни порозміщувати в різних місцях, а не на самих тільки військових летовищах.

У СВІТІ

● **На Женевській конференції** роззброєння, яка відбула вже 210 засідань без найменшого поступу вперед, американський делеґат Фредерік Ітон звернувся з закликом до большевиків, щоб вони заперестали орудувати зневажливими закидами й демагогічно - пропаґандивними фразами та приступили врешті до ділових нарад над можливістю роззброєння в різних конкретних ділянках. Загально думають, що цей заклик не переконає Москви, яка свідомо зволікає у Женеві, щоб ту конференцію протягнути до осінньої сесії Об'єднаних Націй і тоді перенести демагогію з Женеви до Ню Йорку.

● **У Гонґ Конґу** згинуло в минулому тижні 40 осіб від тайфуну, що шалів при південно-східньому узбережжі Китаю. Ґураґан дув із силою 118 миль на годину і був получений з дощем, який ще погіршував повінь.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St, Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Нова подорож Президента

Минулої суботи президент Айзенгавер відлетів в нову подорож, яка цим разом охопить нових 23,000 миль і заведе його до чотирьох держав тихоокеанського обширу. Це знову одна з тих подорожей Айзенгавера, в яких він мав на увазі передусім не політичні переговори, але маніфестування приязни З'єдинених Держав до даних країн і пропов'ідування тієї головної ідеї американської політики, якою є „мир із справедливістю". Айзенгавер за свого семирічного урядування в Білому Домі відбув чимало подорожей суто ділового характеру, задля переговорів чи то з союзниками Америки, чи з Совєтами. Пригадаймо подорож до Женеви на конференцію „на вершинах" з Булганіним - Хрущовим у липні 1955 року, подорож у серпні минулого року до Бонну - Лондону й Парижу, врешті в травні ц. р. на злощасну Паризьку конференцію. Але подорожами доброї волі були відвідини Айзенгавера в грудні минулого року в 11-ох країнах Південної Европи, Північної Африки та південної і південно - східньої Азії. Президент проїхав тоді 22,000 миль і здобув велетенський моральний успіх для Америки, знайшовши скрізь ентузіястичне прийняття, як лідер не тільки ЗДА, але й усього вільного світу. Наступну подорож доброї волі він відбув в лютому й березні ц. р. по 4-ох країнах Південної Америки, на трасі 11,456 миль.

Ця теперішня подорож Президента своїм характером маніфестування доброї волі подібна до згаданих двох останніх. Але вона має яскравіший політичний характер. Філіппіни — колись під американською адміністрацією — впали були жертвою японської агресії. ЗДА їх визволили й признали їм державну незалежність. Південну Корею ЗДА оборонили проти комуно - китайської агресії, вільний Китай з осідком на Формозі (Тайвані) втримується також виключно завдяки американській військово - політичній і матеріяльній допомозі. Всі ці три країни пов'язані з ЗДА договорами приязни і взаємної безпеки, всі вони знають і розуміють, що найбільшим їхнім ворогом є комуністичний Китай, а гарантом безпеки і державного існування — Америка. Перші в історії тих країн відвідини президента З'єдинених Держав є для них наявним доказом, що Америка залишається вірною прийнятим на себе союзницьким зобов'язанням. Політичний зміст візити Айзенгавера — кожному там ясний.

Зате складнішою є справа з Японією. У кожній країні, що програє війну „хоч би вона сама залишила її на 100%", залишається настрій жалю й огірчення. Зокрема в Японії за минулих 15 років не можна було затерти пам'яті про 152,000 осіб, які буквально впродовж хвилин згинули від двох атомових бомб, скинених з американського літака на Гірошіму й Нагасакі. Японська політична верхівка знає, що без союзу з Америкою Японія впродовж найкоротшого часу стала б наполовину совєтською, наполовину комуно - китайською колонією. Але на 92 мільйони людей завжди знайдеться сто - двісті тисяч людей, які або не розуміють такої небезпеки, або стоять одверто на службі ворога. Мілітарним японської верхівки, який привів до війни й катастрофи, породив другу крайність — пацифізм і наївну віру в потребу невтральности. У цих течіях — успіх комуністичної протиамериканської пропаганди. Боячись, щоб відвідини Айзенгавера в Японії не закріпили впливів Америки в тій країні, Хрущов повів наклепницьку кампанію проти Айзенгавера, а агентури Москви й Пейпінгу намагались відстрашити Айзенгавера від поїздки до Токіо масовими демонстраціями. Всі американці турботливо дивляться на уряд Нобусуке Кіші, чи він зуміє дати президентові Айзенгаверові дійсну охорону.

Це — остання подорож доброї волі президента Айзенгавера за його каденції. Вона буде дописана до списку його заслуг, покладених для справи приязни Америки з вільними країнами широкого світу.

Тертя в Кремлі

Після зірвання Хрущовим Паризької конференції на вершинах у світовій пресі появилося чимало коментарів на тему причин, що спонукали Хрущова до вимахування кулаками і ракетами і до його крайнє образливих виступів у відношенні до президента Айзенгавера і до З'єдинених Держав Америки. Більшість коментаторів дошукувалися причини цієї брутальної поведінки Хрущова у внутрішніх конфліктах всередині совєтського партійного і державного апарату і навіть доходила до висновків про неминучість дальших персональних змін у совєтській партійній верхівці.

Усі ці спекуляції були такі правдоподібні і переконливі, що Хрущов мусів виступити з категоричним запереченням усіх тих, мовляв, вигадок і брехонь „буржуазних писак". Виступаючи дня 28-го травня на т. зв. „Всесоюзній нараді передовиків змагання бригад і ударників комуністичної праці" у Москві і обговорюючи справу невдалої „конференції на вершинах", Хрущов пробував висміяти здогади на тему внутрішнього тертя в Совєтському Союзі. „Намагаючись примусити нас — казав він — бути податливішими, американські імперіялісти виходять з помилкового розрахунку, нібито наша країна не така вже сильна і згуртована, як це є насправді. Американська пропаганда поширює найбезглуздіші вигадки про становище в Совєтському Союзі. Базікають, наприклад, ніби в партії і уряді у нас неміцне становище і що тому, мовляв, у Хрущова виникають труднощі, ніби проти нього виступають офіцери і генерали, яких звільняють з армії у зв'язку з їх скороченням. Імперіялісти поширюють також наклепницькі вигадки, ніби соціялістичні країни вимагають від Совєтського Союзу відмови від політики відпруження і таке інше".

Від цього категоричного заперечення Хрущовим „найбезглуздіших вигадок" американської „пропаганди" минуло тільки два тижні і ось сама ж таки уже офіційна совєтська преса за безсумнівною директивою Хрущова підтверджує наявність існування внутрішнього тертя в совєтському партійно - державному проводі і розбіжностей між політикою совєтської компартії і компартій інших країн, зокрема червоного Китаю.

Статті, надруковані 12-го червня в московських офіціозах „Правда" і „Совєтская Россия", звернені, з одного боку проти „лівих доктринерів" і „лівих сектантів" всередині комуністичної партії, засуджуваних Леніним у його опублікованій ще 1929 року праці „Дитяча хвороба лівизни в комунізмі", а з другого — проти тих комуністичних партій, які допускають цілком невірні висновки і поважні помилки, думаючи, що побудувати комунізм у якійсь країні можна зразу, одним махом, поминаючи доконечні етапи історичного розвитку. Зокрема затаврованo в цих статтях „лівих сектантів", які стараються бути „стращенно революційними" й уважають за відхід від позицій марксизму - ленінізму „політику мирної коекзистенції з країнами різних суспільно-політичних систем та боротьбу за припинення зброєнь і за скріплення миру та дружби між народами, які і розмов між промисловими соціялістичних і капіталістичних країн". В обидвох статтях атакується також „правих доктринерів", які проголошують принцип вибору різними країнами „окремих шляхів" до комунізму.

Поява цих статтей свідчить про те, що здогади західніх політиків і коментаторів про наявність внутрішнього тертя і розбіжностей в комуністичному світі не позбавлені підстав і що вони не є ніякими „найбезглуздішими" та „наклепницькими вигадками", як твердив два тижні тому Нікіта Хрущов. Зокрема ці статті підтверджують факт дальшого розгортання внутрішньої боротьби в СССР, боротьби, яка може коштувати Хрущову навіть і всіх його становищ та влади.

СПРАВА АТОМОВОГО РОЗЗБРОЄННЯ

Довгі, важкі й покищо безрезультатні дебати міжнародньої комісії в справі атомового роззброєння в Женеві йдуть далі черепашим ходом. Стільки, як то кажуть, осталося „свічки й воску" із розпаленої до білого жару „співпраці" поміж задиркуватим Кремлем та зрівноваженим аж до крайніх меж людської терпеливости демократичним бльоком „атомових держав" Заходу. Учасник американської делегації атомових дослідників на цій Женевській конференції д-р Ганс Бете (також бувший член комісії наукових президентських дорадників) виголосив на початку червня ц. р. на зборах Федерації Американських Науковців при Массачусетському Інституті технології важливу доповідь про грізну небезпеку атомової радіяції.

При збереженні необхідних такій матерії наукових і тактичних дискрецій, подано до відома загалу ряд важливих думок і висновків цього науковця, як таких, що мають відношення до збереження „атомового балянсу" поміж Сходом і Заходом. Шляхом інформації подаємо ряд цікавих науково - практичних і дипломатично - мілітарних висновків д-ра Ганса Бете, які мають вітальне значення для збереження здоров'я людини, взагалі її екзистенції — по обидвох сторонах „атомового фронту".

ЗДА з мілітарного боку багато менше скористають на продовжуванні своїх атомових спроб, зате багато більше буде добра, якщо остаточно наступить міжнародне атомове роззброєння. Головний результат такого стану — усунення небезпеки атомової війни. Закиди й труднощі технічного характеру, що промовляють за таку атомову догоду — мають більше позитивних аргументів, як негативних. Виглядає, що СССР також „щиро прагне" ефективної атомової злагоди, доказом чого є хоч би концесії у сторону Заходу, вчинені совєтською стороною в Женеві.

Це були б основні, може й надто сміливі для сірих смертельників, твердження американського учасника Женевської комісії в справі атомового роззброєння, яку де факто розігнав і досі на чотири вітри арогантний Хрущов, якому ще мало місце з нефортунною вершинною конференцією в Парижі.

Значить, розглядаючи цю справу теж з політично-психологічного боку (з уваги на несамовиту поведінку Хрущова щодо Заходу, а до президента Айзенгавера зокрема), не можна відмовити деякої рації д-рові Г. Бете, що СССР таки серйозно „прагне" атомового договору. Звісно, кожночасний кремлівський диктатор числиться лише із твердим кулаком Заходу... Це і стало причиною, що атомову „вершинну зустріч" в Женеві не похоронено в тій самій домовині, що й паризьку „зустріч".

Виклавши свої основні тези атомового замирення, згадане науковець порушив ряд актуальних проблем, здебільша практичного й політичного характеру. Він твердить, що слідом за політикою президента Айзенгавера, теорією так званих „відкритих дверей" те саме американські та інші науковці мають застосувати й щодо атомового роззброєння. Як в дипломатії, так само тут, може й куди більше, СССР буде примушений змінити свій дивовижний курс щодо Заходу. На запит, чи доцільно було б для ЗДА прийняти дальші атомові спроби, — цей науковець сказав, що „в ділянці нуклеарної зброї ми маємо абсолютно все, що треба, майже понад людську уяву". Лише з таких міркувань він особисто думає, що ЗДА можуть зарисковувати свою згоду на нуклеарне роззброєння. До речі, Совєти провели досі наполовину менше таких дослідів, як ЗДА. На думку д-ра Ганса Бете, Захід лише тому не годен був досі „договоритися" з СССР, що він обстоював стовідсоткове атомове роззброєння, на що східній партнер не погодиться ніяк.

Як виходить із зреферованої доповіді д-ра Г. Бете, атомова догода із ненаситним та перфідним Кремлем — це радше якась передишка у взаємних атомових перегонах, в найкращому випадку мир на половині дороги". Але виходить, що й на цьому секторі світового „бути чи не бути" немає вигляду на компроміс. Як звичайно, з вини кремлівських верховодів, для яких, за рецептою Леніна й Сталіна, кожна догода з Заходом — це лише клаптик паперу.

І. Г-ич

В Італії погіршились відносини між комуністами і їх поплентачами

Рим. — В органі соціялістів під головуванням Пієтра Ненні „Аванті" появилася стаття за підписом названого дотепершнього комуністичного попплентача, в якій він гостро критикує італійську комуністичну партію та Москву. Дисонанси між Ненні і комуністами існували віддавна, але загострились після Паризької конференції. Вчорашнє становище комуністів, що єдиним спричинником зірвання Паризької конференції був през. Айзенгавер, чи пак американська політика, Ненні заявив, що Хрущова треба щонайменше винувати нарівні з Айзенгавером. Комуністи обурились на таке твердження, а Ненні відповів їм ще гостріше. Комуністи не вдоволені недавньою заявою Ненні, що ліві соціялісти є „суперниками комуністів до впливів серед італійського робітництва". Комуністи принципово не визнають будь-чийого суперництва в ділянці робітництва, а тим паче не признають нікому права виламуватися з-під сліпого послуху їх наказам. Становище Ненні викликало однаково спротив збоку комуністів, як і лівого крила партії Ненні, зате воно дало прихильний відгук на правому крилі тієї партії, яке хоче повороту до співпраці з соціялістичною партією Саррагата. Коли серед лівих соціялістів прийшло до розколу, то настав би добрий шанс для створення урядової центро-лівої більшости, незалежної від комуністичних голосів.

НА ТЕМИ ДНЯ

„КЛЯСА — 1960-го РОКУ"

Саме тепер відбувається закінчення шкільного року в 1,400 чотирирічних коледжах і університетах, які мають право надавати наукові ступні. При цій нагоді промовляють визначні політики і науковці, які бажають випускникам щастя та успіхів на новій дорозі життя.

Але Фред М. Гечінґер пише в щоденнику „Ню Йорк Таймс", що ці побажання не відносяться до більшої частини тих, які цього року залишають шкільні мури, дійставши науковий ступінь. Великий відсоток студентів і студенток академічних шкіл вже замужні або жонаті, і тому в їхньому житті не зайде великої зміни з хвилиною, коли вони залишать школу. Наприклад, в коледжі Бернард на всіх 305 випускниць 200 вже одружені. Численні випускники, які здобули академічні ступні, зовсім на залишають шкіл бо продовжують студії в університетах, щоб осягнути вищі титули маґістрів чи докторів.

Директор відділу академічних шкіл (коледжів і університетів) при департаменті виховання, здоров'я і добродійства д-р Ернест В. Голліс обчислює, що 1,400 коледжів і університетів цього року випустять 385,000 бакалаврів минулого року — 366,000), 66,000 маґістрів (65,000) та 9,200 докторів філософії (в 1959 році — 8,900).

Між бакалаврами найбільше таких, які студіювали предмети, що дають право навчати в школах — бо аж 85,000. 53,000 нових бакалаврів студіювали торговельні і бізнесові предмети ; коло 50,000 — соціологію а 38,000 — інженерію.

Ми згадували вище, що численні бакалаври і маґістри залишаються в школах для здобуття вищого ступня. Наприклад, Карлтон коледж у Нортфілді, Міннесота, висилає на дальші студії 70% своїх студентів - випускників і 44% студенток - випускниць. Найбільше студентів студіюють фізику й математику, а найбільше студенток — педагогічні предмети. Тільки 6% студентів хочуть продовжувати торговельно-бізнесові студії, а студентки з того коледжу зовсім не мріють про працю в цій ділянці.

Адміністрація міського коледжу в Ню Йорку повідомляє, що 60% його випускників і випускниць продовжуватимуть студії. А треба знати, що в цьому коледжі закінчило в 1960 році навчання — 1,925 студентів і 525 студенток.

Інакше представляється справа у Висканзинському університеті де було 1,074 випускників і 637 випускниць. Там тільки 25% студентів і 7% студенток продовжуватимуть студії.

Секретар праці Джеймс П. Мічел недавно заявляв, що цьогорічні випускники мають добрі вигляди на працю. Декан Колумбійського коледжу Джан Палфрі сказав, що з цьогорічних випускників не набереться й сотки таких, що потребують шукати праці.

Цьогорічні випускники характеризують себе самі не дуже то похвально: вони кажуть, що турбуються більше своєю долею, як долею світу, і зарано одружуються, щоб мати вигляди в житті.

Юрій Лопатинський

ГРУПА ПІВНІЧ Т. ЗВ. НАХТІҐАЛЬ

(З доповіді на Конференції Ген. Секретаріяту УГВР і „Прологу", присвяченій історії української зовнішньої політики, 5-го травня 1960 року в Ню Йорку.)

(1)

Організація куреня, що одержав кодову назву Нахтіґаль, почалася в квітні 1941 року в Кракові. Її переводила з доручення проводу ОУН-Бандери, Військова референтура ОУН під керівництвом сот. Р. Шухевича. В склад референтури входив м. ін. і я. Місцева організаційна сітка висилала кандидатів до Кракова, де їх перевіряла спеціяльна комісія, покликана ОУН, і де вони переходили лікарські оглядини. Щойно пройшовши успішно згадані комісії, кандидат був висиланий на вишкільний табір до Нойгаммеру на Шлезьку.

У Нойгаммері зорганізовано три сотні, що їх на доручення проводу ОУН очолив сот. Р. Шухевич. На вишколі курінь перебував від початку травня до 17-го червня 1941 р. Перед від'їздом на фронт курінь склав присягу на спільну боротьбу з большевизмом і за визволення українського народу. При присязі були присутні делегати проводу ОУН пп. Микола Лебедь і сот. Олекса Гасин.

Присягу куреня відложено з одного дня на другий, бо, як ми згодом довідались, в першому тексті присяги говорилось про боротьбу в рямках німецького війська за німецький Райх. Внаслідок протесту делегата ОУН п. М. Лебедя проти такого тексту присяги, справу передано до Берліну і щойно після того, як змінено текст в сенсі, вигаданому делегатом ОУН, курінь наступного дня виступив до присяги.

18-го червня 1941 року курінь завантажився на поїзд і переїхав до Ряшева, звідкіля маршем перейшов в околиці Радимна. З 22- на 23-го червня, по півночі, курінь перейшов совєтський кордон через Сян в околиці Перемишля і помаршував в напрямі на Львів.

Курінь Нахтіґаль мав коло 330 людей, був умундурований в німецькі мундури з синьо - жовтими стрічками на барчиках. Узброєння було легкої піхотної частини. До куреня були приділені німецькі старшини ,які під час вишколу в Нойгаммері були інструкторами, а опісля виконували дорадчу ролю.

Переступивши совєтський кордон, курінь помаршував убезпеченим маршем, придержуючись на постоях строгої протилетунської оборони, бо совєтські літаки досить часто давали про себе знати. Перший стик з ворогом, хоч не в бої, був коло Женени Польської, де проходила большевицька оборонна лінія і де наша маршуюча колона попала під сильний артилерійський обстріл. Там уперше ми побачили вбитих і ранених совєтських жовнірів та знищені совєтські танки. Наш марш на Львів видавався нам дуже повільним, і ми в розмовах часто висловлювали побоювання, щоб наш прихід до Львова не був спізнений. Справді, якщо б нас було перекинено до Львова скорше, то це напевно запобігло б масакрам українського населення. Та, на жаль, цього не сталось.

До Львова курінь увійшов 30-го червня 1942 року о год. 4.30 вранці. При вході до міста курінь поділено: частина першої сотні пішла до св. Юра, частина на вул. Лонцького і Пелчинську; друга і третя сотня пішли на Замарстинів, де обсадили тюрму та газівню. До церкви св. Юра ми прибули о год. 5.30. Не буду тут описувати, з яким ентузіязмом зустрічало нас українське населення. Незабаром площа довкруги церкви св. Юра заповнилась по береги людьми, які сердечно вітали нас та розпитували про своїх знайомих і рідних. О год. 6.30 Митрополит А. Шептицький прийняв делегацію куреня з сот. Р. Шухевичем на чолі та німецьких старшин, що були разом з нами. Владику винесли на балькон палати, звідки він уділив благословення зібраним на подвір'ї стрільцям та вірним. Біля год. 7 налетіли два совєтські літаки і почали обстріл Святоюрської площі. На щастя, люди розбіглись, так що вбитих ні ранених не було.

Коло год. 8-ої прийшла до нас вістка про жахливо помордованих людей на Лонцького. Деякі з нас пішли туди. Між ними був і сот. Р. Шухевич, який уже всів довідатися, що між жертвами є і його рідний брат Юрко. Образ на Лонцького був жахливий. Келії були набиті жахливо помордованими людьми, і, щоб дістатися з одної келії до другої, треба було перелазити через гору трупів. Тіла помордованих вже розкладались, і сопух був неймовірний. Щоб перебути хоч короткий час в будинку, треба було накладати газову маску.

Біля год. 10.30 наш відділ, що був у св. Юра, відмаршував до будинку управи міста на Ринку, де були наші кухні і де ми одержали обід. Частина першої сотні, яка пішла до Лонцкого і на Пелчинську, пильнувала тюрем, не допускаючи всередину цивільного населення, і була звільнена німецьким відділом поліції наступного дня 1-го липня о год. 10 вранці. Опісля курінь зайняв будинок 2-ої гімназії на Валах — т. зв. німецької.

На зборах у „Просвіті" де проголошено Акт Відновлення Самостійности і де створено Тимчасове Крайове Управління, курінь репрезентував сот. Р. Шухевич. Проголошення Акту настрашило німців. Ходили навіть чутки, що курінь мають роззброїти, бо німці побоюються, що члени цього куреня можуть повторити це проголошення в Києві. Але вже 7-го липня курінь від'їхав далі на Схід в напрямі Тернополя.

До Тернополя курінь прибув десь коло 3-ої год. На Ринку нас привітали представники українського громадянства квітами та промовами. Ми закватирувались на ніч. Місто представляло сумний вигляд. Шиби були повибивані большевицькими бомбами, а два дні перед тим німецькі „зондеркомандо" вистріляло багато жидівського населення. Між членами делегації, що вітали нас на ринку, я зустрів свого доброго знайомого — д-ра Мороза, що був директором міського шпиталю. Маючи клопіт із закватируванням куреня, я звернувся до нього з проханням, щоб примістив кількох наших старшин у шпиталі на нічліг. Д-р Мороз охоче погодився, і ми поїхали до шпиталю. З нами їхав приділений до нашого куреня німецький лікар. Прибувши до шпиталю, ми побачили на коридорі десятки лікарів у білих халатах. Всіх їх представив д-р Мороз як своїх співробітників. Пізніше він оповідав мені, що це все лікарі - жиди з міста, які втекли попереднього дня від розстрілу.

Микола Миленко

„УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР" М. К. САДОВСЬКОГО

(Спомини)

(13)

До цього мушу додати ще, що М. Садовський надзвичайно глибоко знав українську мову, народній гумор, умів перекладати з чужої мови на українську не дослівно, а так, якби той перекладаний твір написаний був по-українськи. Його переклади і переробки п'єс та повістей мають велику літературну вартість і це чекають на свого критика.

Переклав і переробив М. Садовський чимало творів Гоголя, зокрема його „Ревізора", „Як посварився Іван Іванович з Іваном Никифоровичем" (цю повість назвав він „За чаркою вишкварки") та ін. Його переклад повісти „Тарас Бульба" був надрукований, але не пригадую де. Також перекладав він Островського „Доходное место" (в перекладі — „Тепленьке місце"), лібретто опер: „Русалка" — Даргомижського, „Продана наречена" — Б. Сметани; „Галька" — Монюшки; „Сільська честь" — Маскані, скомпонував лібретто до опер „Енеїда". Це все — лише частина його великого літературного доробку.

Садовський говорив звичайно лише українською мовою, незалежно від того, хто був його співбесідник, і це ліпше тих, що, як він казав, цвенькали російсько - українською мішаниною.

Мабуть для читачів буде цікаво, коли розкажу ще дещо про М. Садовського, як про директора - антрепренера. Свого часу поміж українськими і російськими акторами для антрепренера була придумана назва „барин" (пан). Справді, ця назва цілком відповідала поваз і поведінці М. Садовського. Він приймав до свого театру акторів, хористів і музик без жадних контрактів і письмових умов. Слова, даного акторові чи іншому працівникові театру, додержував як справжній пан. Коли на протязі сезону мав добрий матеріяльний успіх, то не залишалось без нагороди й актори, які до того ж не мали кожного сезону бенефіси, і помічник режисера, і суфлер, машиніст та електротехнік. Кожного року М. Садовський в пошану і подяку акторам та адміністрації свого театру влаштовував у найбільшому київському готелі „Метрополь" „Галя — вечірку". Відбувалося це на першій неділі Великого Посту, в понеділок або вівторок. Крім акторів, адміністрації, технічного персоналу театру, запрошувано гостей з театральної комісії головної управи Києва, передусім голову цієї комісії Йозефі.

На десяту годину вечора актори і запрошені гості сходилися до вел. залі „Метрополю", де вже стояв величний накритий стіл. Появу М. Садовського всі присутні вітали оплесками, а оркестр грав український марш імени Садовського, присвячений йому Костиком Верховинцем. За вечерею виголошувано під шампанське промови. А коли минала дванадцята година, М. Садовський вставав і, бажаючи присутнім весело провести час, відходив з головою театральної комісії. За ним виходили гості й деякі артистки і актори, а залишались всі, кому не було чого поспішати додому. Тоді з'являвся невимушений атмосфері вже значно заповнювало у театральній діяльності до 10-ої години ранку.

Не можу не згадати про одну сумну історію, яка сталася в нашім театрі за кільканадцять днів після ліквідації влади гетьмана Д. Скоропадського військами Директорії Української Народньої Республіки. Ця сумна сторінка стосується відомої артистки Ганни Затиркевич, яка тоді виступала в нашому театрі. Сталося це перед початком проби в присутності цілого хору і деяких акторів.

Ідучи через партер, щоб розпочати пробу, я вже здалека спостеріг на сцені якесь замішання і почув вигук: „Нікакой Україні нєт, будь проклята ваша Україна!" Ці образливі для українського народу слова вигукнула Затиркевич. Як на мене, так ці слова зробили дуже неприємне враження. Всі почули себе ображеними і не знайшлось зразу нікого, хто б їй відповів. Коли я підійшов до гурту, всі мовчали, чекаючи, що я скажу. Г. Затиркевич стояла червона, в позі і виявляла готовість до всяких нагадування. Зрозумівши, що за тими образливими словами криється якась політична причина, я прямо звернувся до Затиркевич:

— Як це ви, Ганно Петровна, насмілились кинути такі слова якраз в такий час, коли все національно - свідоме населення України повстало, щоб боронити історичні права свого народу. Український театр дав вам славу, іменував вас своїм корифеєм, завдяки ньому ви придбали собі маєток, і за це все ви ганьбите його ім'я.

Гаряче перебиваючи мене, вона відповіла:

— Неправда, і от театра нічо не получила, я і так была багатой!

Тоді я спитав:

— А хто ж ви?

— Я малоросска, я русская!

— А, так, ну тоді не маємо про що з вами говорити!

Коли Затиркевич вийшла, я запитав присутніх, з якої причини почала вона кидати образи. Виявилось, що після того, як її племінник, старшина у відділі російського генерала Келлера, що проти німців воював проти військ Української Народньої Республіки, з іншими взятими в полон російськими старшинами сидів арештований в будинку Центральної Ради.

Актори театру Садовського не залишили виступу Затиркевич без наслідку і зараз же рішили вимагати від дирекції, щоб її виключили з нашого колективу. Кілька осіб пішли до канцелярії і розказали Садовському про все, що сталося на сцені. М. Садовський, дуже обурений, заявив, що Затиркевич у його театрі працювати не буде.

Я гадаю, що то було якесь непорозуміння, коли Затиркевич залучено до корифеїв нашого театру, де вона виступала, не виявивши своєю національною дійсного обличчя. Очевидно, сталося це лише тому, що вона якийсь час співпрацювала з нашими справжніми високо заслуженими мистцями, Заньковецькою, Кропивницьким, Садовським, Тобілевичем і Саксаганським. В кожному разі сценічні дані Затиркевич мало спричинилися до того, що її названо корифеєм. Вона займалася собою, своєю зовнішністю і формою в змаганні за оригінальним триком, але справжнє мистецтво для неї не існувало. Аматорське розуміння сцени лишилося в неї назавжди. В усіх ролях нервових і обставин вона ділила на сцені не як створений драматургом образ, а так, якби вона сама діяла, будучи на місці персонажа. Але, треба сказати, що здобувши собі своїм штампом чималу популярність, Затиркевич залишила досить великий вплив серед малоросійських акторів.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Свято Ґероїв у Ню Гейвені, Конн.

4-го червня вечером в новій церковній залі Об'єднаний Комітет Організацій міста Ню Гейвену відзначив Свято Героїв — Головного Отамана Симона Петлюри, полк. Е. Коновальця, ген. хор. Тараса Чупринки, Провідника ЗЧ ОУН С. Бандери та всіх відомих і невідомих Героїв, що віддали своє життя за волю України. Свято започатковано американським гимном, що його відспівала пані М. Равлик при фортепіяновому супроводі п-и Тані Яхницької.

Голова Об'єднаного Комітету п. О. Козловський відкрив свято. Святочну промову виголосив п. д-р. Роман Гуглевич, з Ню Йорку. Промовець згадав і про зеленосвяточні традиції на Рідних землях, про відвідування стрілецьких могил проти волі тодішніх окупантів, та вміло пов'язав це все з трагічними травневими, березневими та жовтневими датами останніх років.

Мистецьку частину започаткували діти учні першої і другої кляси Української Рідної Школи при церкві св. Михаїла ритмічною вправою прапорцями до пісні „О, Україно", при супроводі фортепіяну Х. Добчанської. Деклямацію „Україна" М. Береса виголосила Галя Лісевич. „Уклін Героям" М. Щербака виголосила гарно студентка Албертус Магнус коледж п-а Оля Горечко, яка вже неодноразово виказалася деклясматорськими здібностями. Фортепіянове сольо „Тге Россенноль" композ. Ліста відіграла молода надійна піяністка, студентка Албертус Магнус коледжу Таня Яхницька. На закінчення виступив Жіночий Хор СУА, який відспівав „Україно" — муз. Гнатишинва, і „Лічу в неволі" — слова Т. Шевченка, муз. Січинського. Солістками були пані: М. Равлик, Яхницька, Василевська, І. Гриневич та Л. Козюпа. Треба підчеркнути, що дириґентка пані Марійка Гижа, як також всі хористи, вложили багато труду і посвяти в організуванні цісі мистецької організації в Ню Гейвені, і цей хор повинен бути гордістю українського Ню Гейвену.

Співом національного гимну Ще не вмерла Україна закінчено Свято Героїв.

В неділю 5-го червня відслужено панахиду в укр. гр. кат. церкві св. Михаїла за всіх поляглих, на яку явилися зорганізовано українські ветерани, а після обіду того самого дня заходами місцевого Відділу Об'єднання бувших вояків відслужено панахиду на цвинтарі на могилі покійного професора і поета, бувшого УСС-а Матія Мельника. Зложено цвіти на всіх інших могилах українських комбатантів в Ню Гейвені.

З приємністю треба відзначити, що Діловий Комітет, в склад якого входили представники організацій а саме: Об'єднання бувших Українських Вояків, ООЧСУ, Пласту, Української Рідної Школи при укр. гр. кат. церкві, Української Рідної Школи ім. Митрополита А. Шептицького, та Т-ва Прихильників УНР, знайшов спільну мову і ціла підготовка до свята і саме свято випало гарно. Треба співпраці цілої громади без огляду на свої особисті симпатії до організаторів імпрези, бо вони діють не для себе і про себе, а влаштовують Свято для загалу і для загального добра цілої громади. **А. Б.**

Успіх Лідії Л. Остапюк

Лідія Лярисса Остапюк — закінчила цього року середню школу і здобула повну стипендію на 4 роки на студії в Маямському університеті. Вона прибула до ЗДА зі своїми родичами в 1950 році. Її батьки, це відомі громадяни, які беруть живу участь в житті маямської громади. 3 місяці після прибуття ціла родина вступила в ряди УНСоюзу.

Вже в заранні своєї молодости проявила Лідія незвичайні здібності в мистецтві, зокрема в малярстві. Кожного року здобувала вона першу нагороду з ділянки малярства у своїй школі. Останні 2 роки дозволено Лідії раз в тиждень вчитися основ малярства на Маямському університеті. Минулого року одержала вона 2 тижні безплатних ферій в літньому таборі мистецтва в стейтовому університеті в столиці Флориді Телегессі. Вона вивчає різні ділянки малярства, робить гарні успіхи в скульптурі. Її улюбленою ділянкою є модерне малярство, де вона проявляє великі осяги.

Другим талантом, яким втішається Лідія — це чудовий голос - сопран. Вона находить час на лекції співу у відомих мистців вокального мистецтва. Поза цими, так би мовити, професійними ділянками вона бере активну участь в житті української громади. Вона належить до молодечої організації МУН, танцює народні танки в танцювальному гуртку, співає на концертах і імпрезах нашої громади та співає в церковному хорі.

Здобуттям повної стипендії на студії мистецтв Лідія як перша українка в Маямі, принесла честь не лише своїм родичам, але теж для всієї громади. Щиро ґратулюємо і бажаємо милого відпочинку, а після ферій багато успіхів на новій дорозі життя. **В. К-ий**

Загальні Збори Відділу ОбВУА в Ню Йорку

12-го березня відбулися в приміщенні Літературно-Мистецького Клюбу Річні Загальні Збори Відділу ОбВУА, Ню Йорк, при участі 31-го члена та кількох гостей. Зборами проводив полк. Борис Барвінський, секретарював інж. Артем Зубенко. Уступаючий голова Відділу д-р Іван Козак відчитав список померлих на протязі звітного року членів Відділу та не-членів, колишніх видатних військовиків, а приявні вшанували їх пам'ять вставанням з місць і мовчанкою.

Відділ нараховує 102 членів. Від останніх Загальних Зборів померли 2 члени, 1 перенісся в інше місто, прийнято 5 нових членів. Влаштовано 8 місячних сходин з доповіддями, в тому 2 святочних та 10 засідань Управи. Голова був і референтом Суспільної Опіки. В імені Відділу виступав 30 разів на різних академіях, бенкетах і похоронах. Як референт Суспільної Опіки зорганізував і перевів збірку на Дар Українському Воєнного Інвалідові. Ця збірка принесла за роки 1958/59 $1,198.77. Збірка за роки 1959/60 ще не закінчена. По день Загальних Зборів зібрано і переказано суспільній Службі Комбатантів $1,010. При її переведенні помагали Відділові ось такі організації: Самостійний Золотий Хрест, 64-ий Відділ Союзу Українок Америки, Станиця Товариства б. Вояків УПА, Станиця Об'єднання кол. Вояків УПА й „Пласт". З членів Відділу на одну збіркову листу рекордову суму $105.00 зібрав побр. Микола Близнак, а побр. Катерина Трухла зорганізувала та передала при допомозі молоді з різних молодечих організацій прилюдну збірку біля Свято-Троїцької Соборної Церкви УАПЦ в Ню Йорку. За ввесь час переводження таких збірок, тобто від 1953 р. аж до дня зборів зібрано та переказано Суспільній Службі Комбатантів $7,629.46.

Голова виготовив і вислав 152 письма, головно у зв'язку зі збірковою акцією. Відділ взяв участь у протихрущовській маніфестації 20-го вересня 1959 р.

З приводу 10-річчя ОбВУА Управа Відділу проголосила кампанію для присднування нових членів. Досі приєднали по 1 членові побратими: полк. Валійський, сот. Козак і сот. Вишневецький. 83 члени Відділу являються постійними передплатниками журналу ОбВУА „Голос Комбатанта", а багато з них склали крім того добровільні датки на пресовий фонд того ж журналу.

Зчерги звітували: секретар — інж. Артем Зубенко, скарбник — Іван Винник, організаційний референт — сот. Василь Овсієнко та культурно - освітній референт — ред. Іван Кедрин-Рудницький. За звітний час Відділ мав прибутків $588.72, витрат $471.13, сальдо в дні Зборів $117.59. До Головної Управи відпроваджено $100.00. Місячні сходини відбулися в ось такій черзі при чому низче названі побратими прочитали доповіді на теми: 28 березня майор інж. З. Івасишин „Чортківська офензива", 18 квітня ген. О. Загродський „Бій в обороні Харкова в грудні 1918 під місцевістю Козача Лопань", 16 травня полк. М. Курах з Клівленду „Організація польських армій в СССР під час другої світової війни", 12 вересня інформаційна доповідь д-ра М. Галія „Як поставитися Відділові до приїзду Хрущова?", 10 жовтня ред. І. Кедрин „Хрущов в Америці", 31 жовтня святочні сходини з приводу роковин Листопадового Чину д-р С. Ріпецький „Полк. Дмитро Вітовський" та інж. О. Гладишовський „Ген. - хор. Гнат Стефанів"; 5 грудня полк. І. Цапко „Бій під Теребовлею 4-го кінного полку 17 вересня 1920 р.". 26 грудня святочний вегір для вшанування 70-річчя ген. - пор. Олександра Загродського на тлі 40-річчя Першого Зимового Походу з доповіддю сот. І. Козака. Члени Відділу виступали з доповіддями та святковими промовами поза Відділом, а зокрема: д-р М. Галій на Академії для відзначення Роковин 22 Січня, д-р С. Ріпецький в Військово-Історичному Інституті при НТШ, полк. А. Валійський у Ню Гейвені і Филаделфії, сот. І. Козак в Нюарку, ред. І. Кедрин в Ню Гейвені та Филаделфії.

На пропозицію інж. О. Гладишовського від імени Контрольної Комісії Збори уділили уступаючій Управі абсолюторію та висловили їй подяку за успішну працю. Після того на пропозицію Комісії - Матки обрано одноголосно нову Управу в ось такому складі: сот. д-р Іван Козак — голова, генштабу полк. Аркадій Валійський — заступник голови, сот. Дамян Захарченко — секретар, пор. Іван Винник — скарбник, ред. Іван Кедрин - Рудницький — культурно - освітній референт, сот. Василь Овсієнко — організаційний референт, сот. інж. Іван Мирошниченко, член Управи, пор. д-р Микола Галій і полк. Іван Цапко — заст. членів Управи. До Контрольної Комісії увійшли: ген.-пор. Олександер Загродський, як голова та полк. Юрій Богун де Ляре і інж. Олександер Гладишовський — як члени, до Товариського Суду: през. Дмитро Галичин — голова та д-ри Степан Ріпецький і Григор Ничка — члени. Збори доручили новообраній Управі подбати, щоб Головна Управа ОбВУА негаючись подала протест до французького амбасадора у Вашингтоні з копією Державному Департаментові проти арештуванвь українців у Парижі з приводу приїзду туди Хрущова. Збори висловили побажання, щоб Відділ не брав офіційнвої участи в ніодному національному святі, якщо таких свят буде в Ню Йорку два, а не одне. Наприкінці обрано 7 делеґатів на Шостий З'їзд ОбВУА. Збори закінчено відспіванням Національного гимну. **І. К.**

Еміґрантка-поворотниця з України прибула до Ню Йорку

Катерина Кручова (посередині) в оточенні п-і Шумейко (зліва) і п-і Яримович на нюйоркському летовищі після прибуття з Москви.

Ню Йорк. — Ще перед першою світовою війною виїхала п. Катерина Кручова з Ню Йорку до рідного села біля Тернополя. 25-го травня ц. р. вернулася вона до Ню Йорку, до своєї одинокої, тут уродженої дитини, п-і Ольги Яримович. Подорож модерним літаком з Москви з пересідкою в Копенгазі тривала 10 годин і була надзвичайно вигідною для 77-літньої старушки. За те 10-денний побут в Москві для полагодження виїздових формальностей дуже її змучив. На летовищі в Ню Йорку стрінули еміґрантку її дочка та власниця аґенції С. Ковбаснюк, пані Віра Шумейко. Ще з давніх часів тямить п-і Кручова батька п-і Шумейко, бл. п. С. Ковбаснюка, що був добродушним дорадником тодішніх еміґрантів. Щиро дякували мама і дочка пані Шумейко за те, що на протязі 9 місяців вистаралась дозвіл на поновну еміґрацію до ЗДА, та за особисту інтервенцію в Москві, звідки п-і Шумейко вернулася два місяці тому. На летовищі були також чоловіки пані Яримович і пані Шумейко, та пані Марія Ржепецька, голова 64-го Відділу Союзу Українок в Ню Йорку **І. К.**

Концерт визначних учнів УМІ в Ню Йорку

Нове керівництво Українського Музичного Інституту в особі директора проф. І. Соневицького продовжує разом з колективом професорів активно розвивати педагогічну і художньо - музичну діяльність, яка після смерти проф. Р. Савицького була під загрозою певної кризи.

Дирекція УМІ почала видавати „бюлетен" про музичне життя та діяльність УМІ. Розгортається видавнича робота: в першу чергу друкуються твори українського композитора Нестора Нижанківського у зв'язку з роковинами його смерти.

Відбувся концерт професорів УМІ, присвячений пам'яті проф. Р. Савицького; концерт учнів різних відд. УМІ, зорганізований фонд ім. проф. Р. Савицького на видання збірки українських народних мелодій та пісень, працює над цим збірником д-р З. Лисько; Друкуються підручники гармонії С. Акименка під редакцією проф. В. Грудина — і 22-го травня у залі „Джуньйор гайскул" відбувся концерт визначних учнів УМІ з Ню Йорку та відділів. Филаделфії, Нюарку та Пассейку.

У концерті цьому взяли участь учні піяністи та скрипалі. Виступали учні викладачів: Г. Клим (Нюарк), Ю. Оранського (Филаделфія), М. Полевського (Ню Йорк), В. Цісика (Ню Йорк) та О. Чипак (Пассейк).

Програма досить цікава, як часто у нас буває, трохи законсервативна. На жаль не було ніодного твору сучасного або модерного автора. Але у цілому програма була цікава і вміло з педагогічного боку підібрана.

Піяністи чергувалися із скрипалями і це робило враження певної різноманітности жанрів.

Майже всі молоді виконавці показали себе позитивно, як збоку технічної пророботки музичних творів так і в розумінні художнього виконання часом складних композицій, як „Еспанська Симфонія" — Ляльо або „Арабески" — Шумана та інші.

Добре грали майже всі учні проф. В. Цісика; особливо зробив гарне враження учень Ю. Вожаківський, який має співучий „тон" та добру й читку техніку. Дуже вдало грала учениця С. Маличівська — здібна дівчина.

З піяністів мені подобались учні проф. М. Полевського — Н. Зеленська, Ю. Оранського — М. Стадницька, Г. Сагатій (трохи „захоплюється" педаллю); Г. Клим — М. Цибик та О. Нагнибіда.

Учня Б. Кобзар не треба було ще випускати у цьому концерті, бо „Апассіоната" Бетговена, яку він грав, цілком не опрацьована ані технічно, ані збоку музичної експресії. Він мусів би ще добре попрацювати з своїм професором, щоб як належить опанувати цей геніяльний і складний твір.

У цілому концерт зробив дуже приємне враження.

У вступному слові директор УМІ проф. І Соневицький дав пояснення змісту і форми музичних творів і коротку характеристику відповідних композиторів. Дуже добре, музикально і з динамічним балянсом акомпаніювала учениця М. Цісик.

Проф. В. Грудин

Успіх скрипаля Богдана Маркова в Ґартфорді, Конн.

Старанням Українського Музичного Інституту в Гартфорді, Конн., відбувся 21-го травня в авдиторії Бурр Джуньйор Гайскул скрипковий концерт Богдана Маркова, який мав повний успіх.

В програму концерту входили твори найвизначніших світових композиторів: Моцарта, Бетговена, Крайслера, Рама, Турінa та інших. Вже перше потягнення смичка, та виконання початкового твору програми Ж. Ф. Рама „Ґавот" очарували слухачів, що всі з захопленням насолоджувалися тонами скрипки, які видобував наш молодий віртуоз.

Натзвичайна техніка, делікатно та прекрасно заокруглені тони, та певні і по-мистецьки виконані пассажі, арпеджія, фляжолети, стакката, та пiццiката, а при цім трудна ритміка характеризувала всі твори цього концерту.

На спеціяльну увагу заслуговували сонати Бетговена і Туріна. Прекрасний перехід від Алеґро до Ададжіо і Ленто зробив на слухачів велике враження, викликуючи бурю оплесків. Рондо Моцарта-Крайслера вийшло переконливо при могутній інтерпретаторській силі віртуоза.

По кожному пункті програми буря оплесків не втихала, і виконавець Богдан Марків та акомпаньятор Юрій Цибрівський виходили по кілька разів на сцену. Акомпаньямент Юрія Цибрівського скріплював успіхи соліста-скрипаля.

На бажання публіки мистці заграли Серенаду — Тоселлі так по-мистецьки і ніжно, що публіка сиділа на своїх місцях, та не думала виходити зі залі.

Широкі осяги зарисовуються перед молодим скрипалем-віртуозом Богданом Марковим на американській землі. Він прибув до нас недавно з Еспанії, де закінчив королівську консерваторію, та диригував симфонічною оркестрою в Мадриді.

Проф. Ярослав Сорока

● Між Індонезією і Совєтським Союзом підписано умову про будову в Індонезії, на острові Ява, сталеварні коштом і технічними силами Совєтів. У тій сталеварні мають продукувати по 100.000 тони сталі річно.

† Ділимося сумною вісткою з Рідними та Знайомими, що дня 12-го червня 1960 р. упокоївся в Бозі,

бл. п. Петро РИМАР

проживши 62 роки.

Покійний жив в Ню Йорку, при 414 Іст 9-та вулиця. Полишив у глибокому смутку сестру Теклю Парет.

Тіло Покійного знаходиться в пох. заведенні П. Яреми, 129 Іст 7-ма вул. в Ню Йорку.

ПАНАХИДА — у ВІВТОРОК, 14-го ЧЕРВНЯ 1960 р., в год. 8:00 вечора.

ПОХОРОН — в СЕРЕДУ, 15-го ЧЕРВНЯ 1960 р., в год. 10:00 ранку, з пох. заведення до греко-католицької церкви св. Юрія, а опісля на цвинтар Кальварія.

Горем прибиті:
СЕСТРА і РІДНЯ

Короткі Вістки

● Д-р філософії Принстонського університету Роберт К. Гайман видав книжку під заголовкам „Тютюн і американці", в якій пише про значення тютюневої продукції для росту ЗДА, починаючи від того часу, коли більше як 300 років тому англієць сер Волтер Ролі по раз перший привіз тютюнові листки з Америки до Англії, і подаючи велику любов до тієї „пані нікотини" на протязі більше трьох віків. Тютюн причинився до економічного росту південних стейтів. Спочатку тютюн курили в люльках, потім вживали його до жування, від половини 19-го віку курили сигара, а в 20-му віці поширилися цигарки по всьому світі, хоч лікарі остерігають проти курення, яке спричиняє різні недуги.

● ЗДА посилюють свою допомогу мешканцям Чіле, які потерпіли внаслідок недавніх сильних землетрусів. Висилають туди гроші, харчі, ліки, шатра, і головно коци, бо там тепер зима, і населення мерзне. Допомогу дає уряд ЗДА, добродійні релігійні і приватні організації та окремі громадяни, які складають свої пожертви до відділів Американського Червоного Хреста. Допомагають Чіле і інші демократичні країни вільного світу, тільки СССР і держави комуністичного блоку мовчать в цій справі.

Український Літературно Мистецький Клюб, Ню Йорк 149 2nd Av.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 17 червня відбудуться річні звичайні збори членів Клюбу. Початок о годині 6-ій вечора.

10-ліття ООЧСУ в Йонкерсі, Н. Й.

В неділю 1-го травня 11-ий Відділ ООЧСУ відзначав 10-ліття свого існування посвяченням прапору ООЧСУ в укр. кат. церкві св. Михаїла та бенкетом у великій залі Дому СУМА.

Бенкет започатковано молитвою, відправленою о. д-ром Богатюком, відспіванням американського та українського гимнів Діточим Хором Юного СУМА (дир. п. Стефанчук), що зробив гарне враження на наше громадянство як і на офіційних американських представників правління, що наявно переконались, що наші організації опікуються суспільним вихованням молоді. Теперішній голова 11-го Відділу ООЧСУ п. С. Гіль привитав приявних та передав провід бенкету мґр. В. Черевкові.

В офіційній частині, голова Г. У. ООЧСУ проф. Вовчук передав прапор голові місцевого Відділу п. Гільові і хорунжим п. М. Шашкевичеві і Л. Шморгаєві. При тій нагоді проф. Вовчук виголосив промову. Мейор міста п. К. Крістензен, який є часто нашим гоноровим гостем, зложив побажання з нагоди 10-ліття. П. І. Білинський з Филаделфії говорив по англійськи про політичну ситуацію у світі, за якою пильно слідкували американські гості.

Промовляли ще судді Міського Суду в Йонкерс Фіорілльо і Тобін, ас. окружного прокуратора Ленді, надінспектор п. Дучик, радні: п. Мочидловський і п. МекСпіден, д-р В. Кіналь, представники ООЧСУ з Джерзі Сити й Бейону, представники місцевих організацій: І. Шашкевич, Мандзій, П. Гарасимів від УНСоюзу, п. Николай Чолій, перший голова ООЧСУ та інші. П. Коцибала говорив про „історію" 11-го Відділу.

Так українські як і американські промовці підчеркували ідеологічну та політичну сторінку діяльности організації.

В артистичній частині були виступи симпатичного ансамблю п. Кононова, який програмою та строями вніс багато українського моменту, переносячи цілу авдиторію як би „живцем на... Україну!

Слово признання належиться паням з Жіночого Клюбу та п. В. Кравцеві, заст. імпрез. реф. Комітету Дому СУМА за підготовку бенкету.

Свято Матері.

Юнацтво Осередку СУМА влаштувало концерт в честь своїх матерей в неділю 8-го травня в залі Дому СУМА.

В програму входили: відкриття — п. П. Ревак, реф. Юного СУМА, реферат уч. Анни Булат, який був старанно підготований, виступи Діточого хору Юного СУМА під кер. п. Степанчука, вільноручні вправи під кер. п-ні Саломон і п-і Кудрик, національні танки у виконанні групи ЮСУМА під кер. п-і Саломон та численні деклямації дівчат та хлопців. **С. К.**

Стівенсон заявив ще раз, що він не кандидує

Ню Йорк. — Колишній двократний демократичний кандидат на президента Адлей Стівенсон, відповідаючи на листа пані Елінор Рузвелт, ствердив ще раз, що він неє кандидатом на демократичну президентську кандидатуру 1960 року. Пані Рузвельт висловила була минулого тижня вимогу, щоб Стівенсон з'ясував свою позицію щодо евентуальної кандидатури на президента, висновуючи із одержаної від Стівенсона телеграми, що він таки хоче кандидувати. У своїй теперішній відповіді Стівенсон це заперечив, заявляючи тільки, що він готовий служити своїй країні і партії завжди, як тільки його покличуть. В телефонічній розмові з журналістами Стівенсон ствердив, що він не добивався і не добивається номінації і тому він не вважає себе кандидатом. В листі до пані Елінор Рузвельт Стівенсон висловив переконання, що демократич. конвенція вибере людину найкращу і найбільш компетентну для того, щоб вести країну в цей небезпечний час. Децизію конвенції він готовий підтримати усім своїм серцем й усіма своїми силами. Пані Рузвелт хотіла своїм листом спонукати Стівенсона до кандидування, заявляючи, що він має тепер більше шансів, як колись, коли він кандидував проти „воєнного героя" Айзенгавера, який здобув голоси американських жінок, обіцяючи їм, що він закінчить корейську війну.

ПОДЯКА

В глибокому смутку повідомляємо наших Приятелів та Знайомих, що 27-го травня 1960 року, по тяжкій недузі, відійшов у Вічність, на 60-му році життя,

НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ і ТАТО,

бл. п. Стефан КОРИБУТЯК

Тіло похоронено у Сонячній Арізоні в м. Фінікс, куди він переїхав в останній час свого життя.

Складаємо щиру подяку правосл. священикові о. Олександрові Кіндратові за відправлення Панахиди та Похорону. Також складаємо щиру подяку п. С. Василенкові і пані В. Павленко, які так щиро нам допомагали до послідньої хвилини.

Також дякуємо хорові православної церкви за відспівання Панахиди та Похорону Покійного та всім нашим Приятелям, які в будь-який спосіб допомогли та дали нам розраду в цей тяжкий час. Вкінці дякуємо всім Тим, що взяли участь в останній дорозі Покійного на місце вічного спочинку.

Горем прибиті:
МАРІЯ КОРИБУТЯК — дружина
ОЛЬГА і МАРТА — доньки
СТЕФАН і РІЧАРД — зяті
та внуки

Студійна (Каледжова) Грамота Українського Народного Союзу запевнить вашим дітям високі студії, а з ними краще й багатіше життя! Не зволікайте зі забезпеченням ваших дітей!

Спорт

МІЖНАРОДНА ФУТБОЛЬНА ЛІГА

Н. П. АМЕРІКЕНС — НІС 1:1 (0:0)

Ню Йорк, 11 червня. — Нервово неопановані французи були близькі втрати обидвох точок у змаганнях з американцями і своєю поведінкою на грищі не принесли слави Франції. Оборонні лінії американців належать мабуть до найкращих у М. Ф. Лізі і вони не дозволили французам зорганізувати ніодної успішної акції на ворота. Напад американців, в якому грали тризубівці Ілай та Сачев, стрілово не дописував і це було причиною, чому американці не вирішили змагань у свою користь різницею двох - трьох воріт. Заскочені доброю грою противника та невдоволені рішеннями судді французи починали двічі бійку, за що суддя вже при стані 1:0 для американців виключив з грища воротаря та криловонго Ніси. Ворота стрілили: Віней для Амерікенс на 61 хв. з карного, та Нюренберґ для Ніс-у 79 хв. гри теж з карного.

БИРНЛІ — ГЛЕНАВОН 6:2 (3:1)

В других змаганнях цього ж дня англійці легко розправилися з амбітними північними ірляндцями, кандидатами на останнє місце першої дивізії М. Ф. Л. Змагуни Бирнлі виявили дуже добру форму і ці змагання передавані через телевізію напевно прислужилися до популяризації футболу. Ворота для Бирнлі здобули: Пілкінгтон 3, Міллер 2, і Гарріс, а для Гленавону Кемпбел, та сам оборонець Бирнлі, який відбив стріл противника до власних воріт. Глядачів було 11,734.

Стан показника М. Ф. Ліги з 12 червня.

	точки	ворота
1. Кілмарнок	7:1	8:2
2. Бирнлі	5:3	12:7
3. Амерікенс	4:4	7:10
4. Ніс	3:3	4:4
5. Басрн	3:7	7:10
6. Гленавон	2:6	7:12

Заповіджені в оголошеннях подвійні футбольні змагання М. Ф. Л. між Бирнлі — — Ніс та Кілмарнок — Амерікенс відбудуться в неділю19 червня о год. 2.30 по полудні на Стадіоні Рузвелта в Джерзі Сиґі, Н. Дж.

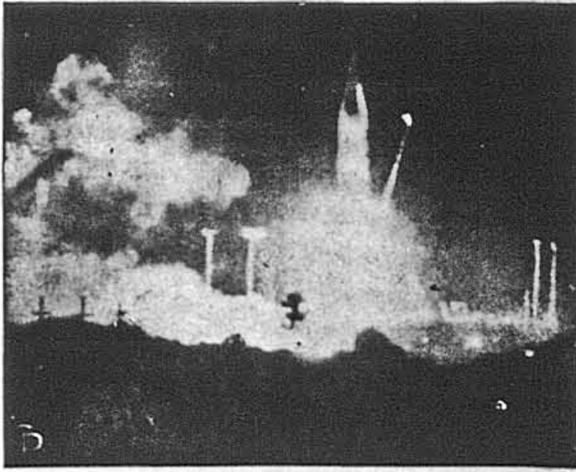
(в. с.)

● **13-річний хлопець** із Овк Ріджу в Теннесі Генрі Фелдман виграв крайові змагання в найкращому знанні американського правопису, перемігши 12-річну дівчину Беті Джейн Алтшул із Норфорку, Вірджінія. Фелдман став чемпіоном 1960 року і дістав 1,000-долярову нагороду. Він переміг словом „юдеймонік", що означає „робити щасливим".

● **Філіп М. Клацнік** заявив на засіданні міської радо в Шикаґо, що ЗДА мусіли б впродовж найближчих 20-ох років видати коло 60 більйонів долярів, щоб збудувати порядні мешкання для всіх тих американців, які їх досі ще не мають.

ВИПУЩЕННЯ РАКЕТИ „АТЛАС"

Не зважаючи на страйк механіків на деяких із ракетних баз ЗДА з Кейп Канаверал на Флориді випущено через Атлантик на відстань 5,000 миль нову керовану ракету типу Атлас.

Спроба протиурядової револьти в Арґентині закінчилася невдачею

Буенос Айрес. — Арґентинський уряд, очолюваний президентом Артуро Фрондізі, здушив спробу протиурядової револьти, започатковану в західньому арґентинському місті Сан Люїс, 500 миль від столиці країни. В револьті, що її зліквідовано без проливу крови, брало участь яких 300 до 400 осіб під проводом ген. Маврісіо Ґомеза і ген. Фортунато Джованноні. Перед наступом урядових військ і на заклик їх командування учасники револьти розбіглися, залишаючи на місці тільки ген. Ґомеза, якого й ув'язнено. Другий із генералів, що був проголошений „тимчасовим президентом" Арґентини, втік із рештою членів свого уряду. Змовники захопили були радіову стацію в Сан Люїс і проголосили, що вони започатковують „національний рух для боротьби проти „комуністичного і троцькістського" уряду президента Фрондізі". Започатковано цю револьту на 6 годин перед виїздом през. Фрондізі до Европи.

В Римі відбувся концерт Юрія Богачевського

Рим, Італія. — В четвер 26 травня відбувся тут в українській колеґії св. Йосафата концерт відомого українсько-американського співака-баритона Юрія Богачевського, який по закінченні музичної освіти в Ню Йорку виїхав в березні ц. р. на студії до Італії.

В першій частині співак виконав оперові арії та пісні світових композиторів, клясиків — Бонончіні, Генделя, Шуберта, Брамса і Моцарта, а другу частину просвятив в цілості українській музиці. Співакові акомпаньювала добре сіньйора Пієра Бріззі, одна з найкращих пяністок Риму.

Римський концерт Юрія Богачевського був незвичайно успішний не тільки як високоякісна музична імпреза, але також як замітна подія в українському товариському житті Вічного Міста. Концерт звеличав своєю присутністю Апостольський Візитатор українців - католиків в Европі Архіепископ Кир Іван Бучко. Численна концертова публіка складалася в більшості з українців, замешкалих постійно в Римі, приналежних здебільша до українських релігійних згромаджень і установ, які під проводом своїх настоятелів явилися в комплеті на концерті. Були теж приявні гості-чужинці представники культурного й політичного життя Риму. На окрему увагу заслуговує присутність італійських артистів, членів Римської Опери, представників американської амбасади в Італії та пресового аташе Голляндії.

Слухачі щиро вітали молодого українського артиста та нагороджували кожний його виступ спонтанними оплесками, а голова культурного департаменту американської амбасади в Італії запропонував нашому молодому співакові виступити з концертами в різних містах Італії в рямках акції культурних взаємин між народами. (в. с.)

Шоста Організаційна Конференція СУСТА

18-го червня в Сітон Гол університеті, в Савт Орендж, Ню Джерзі, відбудеться 6-та Організаційна Конференція Союзу Українських Студентських Товариств Америки. Конференція відбувається під загальною назвою „СУСТА і ваша Студентська Громада", її організує Управа Союзу при технічній допомозі УСҐ — Нюарк. Увечорі того самого дня відбудеться в Українському Національному Домі (Січ), при 506-508 18 Евню в Нюарку Товариський Вечір для учасників Конференції. В неділю, 19-го червня відбудеться прогулька - пікнік.

На Конференції з доповідями від Управи СУСТА виступить Константин Савчук і Микола Голінатий. Вони говоритимуть про різні аспекти діяльности Союзу Українських Товариств Америки як цілості і його поодиноких студентських клітин (Громад і Клюбів). В цих доповідях буде порушено ряд важливих організаційних проблем, які цікавлять студентський загал сьогодні, як також буде показано організаційне відношення праці між Управою СУСТА і окремими студентськими Громадами і Клюбами. Від старшого громадянства виступить проф. д-р Микола Чировський — викладач в Сітон Гол університеті — який виголосить доповідь на тему „Завдання української еміґрації, а зокрема українського студентства у вільному світі". Привітальне слово від Сітон Гол університету виголосить президент університету монсіньйор Довгерті, а від УСҐ — Нюарк — господара Конференції — колеґа Роман Андрушків — голова Громади.

Українські студенти! !Візьміть численну участь в 6-тій Організаційній Конференції СУСТА. де зможете почути дискусію над найактуальнішими організаційними проблемами, які стоять перед нашим студентством в ЗДА! Приїжджайте всі, нічліг забезпечений безплатно! На Конференції кожний зможе висловити свої думки відносно дальшої діяльности зорганізованого студентського руху в Америці.

Пам'ятаймо: 18-го червня всі дороги ведуть на Конференцію СУСТА.

Сустівець А. К.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ І „СВОБОДА" — ЦЕ ТВЕРДИНІ УКРАЇНЦІВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ, ЯКІ МАЮТЬ ЗА СОБОЮ 66-ЛІТНЮ ІСТОРІЮ ПРОВІДНИЦТВА В ПОЛІТИЧНИХ, КУЛЬТУРНИХ ТА СОЦІЯЛЬНИХ ЗМАГАННЯХ НАШОЇ ІМІГРАЦІЇ В АМЕРИЦІ.

Стефан Корбутяк

(Посмертна згадка)

27-го травня на 60 році життя відійшов на вічний спочинок Стефан Корбутяк. Покійний проживав у Станиславові в Західній Україні. Довгий час був секретарем повітового суду. Був учасником визвольних змагань. На вигнанні пребував в Німеччині. В 1948 році переїхав до Англії, де працював в шпиталі, а потім в адвокатській канцелярії в Лондоні. Був активним членом Союзу Українців Британії.

1958 році переїхав до ЗДА, спочатку до Клівленду а потім до Ню Йорку, де й жив та працював, доки хвороба не звалила в постіль. Але за півтора місяця до кінця життя переїхав ще до далекої Арізони, де на початках дістав велике полегшання. Та воно не тривало довго. Невблагана хвороба свого доконала.

Покійний видав друком збірку новель „Моя ідея", а ще дві залишились не виданими. Одна у видавництві Тиктора, а друга на руках дружини. Покійний багато працював для блага своїх людей. Був доброї і лагідної вдачі, тому і полишив за себе таку добру згадку. Нехай йому оця земля буде легким відпочинком.

С. Василенкий

● **У Вірменській Православній Церкві** поглибився роздор, що існує від 1957 р., коли-то патріярхом з осідком в Єрусалимі обрано було натуралізованого американського громадянина, архиєпископа Неросояна. В серпні 1958 р. Йорданія не продовжила патріярхові Неросоянові права перебування в йорданській частині Єрусалиму, а в минулому тижні обрано його наситупником його давнього суперника архиєпископа Дердеріяна, підтримуваного Москвою почерез осіб з підсовєтської Вірменії. Йорданський уряд не визнавав ніодного з них. Прихильники кожного з них одні одних поборюють і „не визнають".

● **Нюйоркський стейт** зареєстрував в першій чверті ц. р. 4,559,189 авт, на 91,268 більше в порівнянні з тим самим часом 1959 року. Особових авт зареєстровано — 3,980,256, а тягарових — 450,373.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори 117 Відділу „Запорозької Січи", відбудуться в суботу, 18. червня ц. р., о год. 7-й веч., в Нар. Домі, кімната 36/III. Просимо членів явитися точно. — С. Кучма, предс., В. Калина, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. — Місячні Збори Тов. ім. Т. Шевченка, Відділ 64, відбудуться в суботу 18-го червня, о год. 7.30 веч., у Вінарського. Проситься усіх членів прибути, бо буде роздача чеків-дивіденди. — І. Бурний, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Тов. ім. „Чорноморська Січ", Відділ 14, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в суботу 18 червня, о год. 8-ій вечір, в Січовім Домі під ч. 508 18-та Евня. Проситься членів прибути на означений час та забрати свої чеки-дивіденди. — М. Отрок, секр.

ЧЕСТЕР, Па. — Тов. ім. Т. Шевченка, Відділ 156, повідомляє всіх своїх членів, що Піврічні Збори відбудуться в суботу 18-го червня ц. р., о год. 8.30 веч., в Громадськім Домі. Просимо про численну участь. — В. Новак, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Тов. Укр. Січ, Відділ 170, повідомляє, що збори відбудуться 17 червня в УНДомі 96 Фліт Стр., о год. 6-ій веч. Проситься членів прибути численно, вирівнати свої вкладки і забрати свої дивідендові чеки. — П. Мелень, предс., В. Плечонь, касир, І. Грабар, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Управа Т-ва „Верховина", Відділ 184, повідомляє, що черговi Сходини відбудуться в суботу, 18 червня, о год. 3.30 по пол., в домівці видавництва „Булава" при 423 Схід 9-та вул., Мангеттен. Проситься членів прибути та забрати свої чеки-дивіденди. — В місяцях липні і серпні Місячних Сходин не буде. — Управа.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ, Відділ 8, повідомляє, що збірка місячних вкладок відбудеться в п'ятницю 17-го червня, о год. 7-ій веч. в залі Клюбу 13 Вашинґтон Стр. Проситься членів прийти, вирівнати вкладки і забрати свої чеки-дивіденди. Пригадується також, що Пікнік Т-ва відбудеться 31-го липня ц. р. на Дрейпер Парк в Гастінґс. Приєднуйте нових членів до Т-ва і УНСоюзу. — П. Гарасимів, предс., В. Мандзій, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. — Братство ім. св. о. Николая, Відділ 175, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в суботу 18 червня, о год. 7-ій веч., в УНДомі при Мартін вул. З огляду на літню пору Місячні збори перенесено з неділі на суботу, аж до відклику. Проситься членів прибути, вислухати піврічного звідомлення фін. секретаря, вплатити членські вкладки та забрати свої чеки-дивіденди. Довгуючі хай вирівнають свої вкладки і не наражуються на суспенду. — Я. Базюк, предс., І. Кальниченко, касир, Ст. П. Крупка, фін. секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. — Бр. св. Димитрія, Відділ 288, повідомляє, що Збори відбудуться в суботу 18-го червня, о год. 7-ій веч., в церковній залі. Просимо всіх членів прийти на збори, буде роздача чеків-дивіденди. — А. Данилюк, предс., В. Заґвоський, касир, Д. Мушастий, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Тов. „Дністер" Відділ 430, повідомляє членів, що побір вкладок за червень відбудеться в суботу 18-го червня ц. р., в Укр. Клюбі при 23 і Бравн вул. в год. від 7 до 9. вечером і в неділю 19-го червня в Українськім Клюбі, 847 Н. Френклін вул. в год. від 11.30 до 1.30 по пол. Довгуючих членів просимо вирівнати залеглості. — Осип Бакай, секр.

НЮ ЙОРБК, Н. Й. — Т-во „Жидачів", Відділ 393, повідомляє членів, що Піврічні Збори відбудуться в суботу 18-го червня ц. р., о год. 7.30 веч., в УНДомі 140—142 Друга Евня. Проситься прибути і заплатити вкладки за липень і серпень. Зборів не буде під час вакацій. — В. Гордишинський, предс., Е. Баланда, касир, М. Литвин, фін. секр., Й. Серафин, рек. секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Тов. Ів. Франка, Відділ 372, повідомляє, що Збори відбудуться 18-го червня о год. 7.30 веч., в Ігел Гол, Чорч Стріт, як звичайно. Порядок зборів: перечитання протоколу, фін. звіт секретатаря, перечитання кореспонденції. Проситься членів прибути численно і вирівнати свої залеглості. Маємо різні справи до полагодження. По зборах буде роздача чеків-дивіденди. Зголошуйте нових членів до Т-ва і УНС. — П. Шило, рек. секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ., Н. Й. — Братство св. о. Николая, Відділ 5, повідомляє, що Піврічні Збори відбудуться в суботу 18-го червня, о год. 7-ій веч. Присутність членів є обов'язкова, щоб забрали свої чеки-дивіденди, а також у справі 45-літнього ювілею, котрий припадає на жовтень. Зголошуйте нових членів. — Управа.

Посмертні Згадки

Анна МІЛЬНЕ, членкиня С-ва Благовіщення, Відд. 125 УНСоюзу в Шикаґо, Ілл., померла дня 23-го травня 1960 року. Покійна народилася в Шикаґо, Ілл. Полишила у глибокому смутку чоловіка Реймонда, маму К. Любинець, сестру та дальшу Родину. Похорон відбувся з укр.-кат. церкви св. Йосифа. — Вічна Їй Пам'ять!

І. Подола, секр.

Малання КІСИЛИЧНИК, членкиня Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 367 УНСоюзу в Рочестері, Н. Й., померла дня 4-го червня 1960 р., на 52-му році життя. Покійна народилася 1908 р. в с. Верхня, пов. Калуш, Зах. Україна. Полишила у смутку чоловіка Михайла, сина Василя, братову Маґду, брата Миколу та племінників. Похорон відбувся 8-го червня 1960 р., з пох. заведення до церкви св. Богоявлення, а опісля на цвинтар Голі Сепульхре, при участі Родини, Членів Т-ва та Знайомих. — В. Їй П.!

В. Попович, секр.

Елай ПОЧУЧ, член Т-ва ім. І. Франка, Відд. 103 УНСоюзу в Мілвокі, Виск., помер 27-го квітня 1960 року, на 35-му році життя. Покійний полишив у великому смутку старенького тата, дружину та 3 дітей. Похорон відбувся дня 30-го квітня 1960 р., при участи Родини, Знайомих та Членів Товариства. — В. Й. П.!

К. Гаріс, секр.

ТАРЗАН, ч. 4470. Рімю напав на королеву.

"SEIZE THE TRAITOR!" SCREAMED LEERA --

BUT REMU HAD ALREADY LEAPED INTO ACTION. HE GRABBED A SPEAR, AND...

BEFORE THE GUARDS COULD ACT, HE CHARGED AT THE UNPROTECTED QUEEN!

— Арештуйте зрадника! — крикнула Ліра...

Але Рімю вже почав діяти! Він вхопив спис і...

Поки вартові могли рушитися, заатакував безборонну королеву!